ORBIT vzw leest onvoldoende oplossingen voor erkende vluchtelingen in woonnood

Analyse Woonbeleid Brussels regeerakkoord 2019 – 2024

In het kader van het project 'Woning Gezocht, Buren Gevonden' wordt ORBIT vzw voortdurend geconfronteerd met erkende vluchtelingen en herenigde familieleden die mensonwaardig wonen, noodgedwongen worden opgevangen door derden of op straat belanden. Dat veel van deze noodkreten uit het Brusselse komen is geen verrassing. Een recente studie toont aan dat **76% van de in Brussel erkende vluchtelingen er nadien ook blijft wonen**. Daarbovenop **huisvest Brussel respectievelijk 8% en 16% van de in Vlaanderen en Wallonië erkende vluchtelingen.**

Onze verwachtingen voor het Brusselse woonbeleid zijn dus hoog. Tijdens de ORBIT campagne #iedereenaanboord reikten we toekomstige beleidsmakers reeds een aantal oplossingen aan. Met dit in het achterhoofd **analyseerden we het nieuwe Brusselse regeerakkoord voor 2019-2024 inzake het woonbeleid**. Daaruit konden we vaststellen dat de nieuwe Brusselse regering een aantal ambitieuze streefcijfers opwerpt en enkele vooruitstrevende woonmarktcorrecties belooft. En toch, gezien de samenstelling van de coalitie is ORBIT vzw verrast door de **afwezigheid van enkele cruciale maatregelen die de structurele benadeling van erkende vluchtelingen op de Brusselse woonmarkt kunnen remediëren**. Er is namelijk meer nodig dan ambitie alleen.

Wat ontbreekt er?

INTERFEDERALE COÖRDINATIE. De cijfers liegen er niet om, de aantrekkingskracht van centrumsteden is groot. Factoren als mobiliteit, werkgelegenheid en de aanwezigheid van culturele groepen spelen allemaal mee. Door een gebrek aan interfederale coördinatie rond huisvesting voor erkende vluchtelingen krijgen het Brusselse en het Vlaamse gewest een disproportioneel aandeel erkende vluchtelingen te verwerken op hun reeds zeer krappe woonmarkten. Dit terwijl meer dan de helft van de erkende vluchtelingen het minder bevolkte gewest Wallonië verlaat. Buurlanden als Nederland tonen aan dat het anders kan. Nederland bereikt een veel betere spreiding door vluchtelingen na hun erkenning van huisvesting te voorzien zolang zij zich vestigen in een voor hen geselecteerde gemeente. Gezien de enorme druk op de Brusselse woonmarkt, verwacht ORBIT vzw dat de Brusselse regering vragende partij is voor een gelijkaardig interfederaal plan.

GEZINSHERENIGING. Om gunstige voorwaarden niet te mislopen, dienen alleenstaande vluchtelingen binnen één jaar na hun erkenning gezinshereniging aan te vragen. Toch wordt hen eveneens gevraagd twee maanden na hun erkenning de publieke opvang te verlaten en met het inkomen van een alleenstaande een eigen huurwoning te vinden. Het gevolg is ruim gekend. Bij aankomst in België leven vele herenigde gezinnen met meerdere familieleden op één kamer, met overbewoning en uithuiszetting tot gevolg. Zowel de vluchteling-huurders als de Brusselse verhuurders zijn het slachtoffer van dit federale wanbeleid. In afwachting van een interfederale coördinatie kan Brussel vanuit de eigen gewestelijke bevoegdheden deze dakloosheid bij herenigde vluchtelingengezinnen met kinderen reeds voorkomen. Zo kan men vluchtelingen die erkend worden op Brussels grondgebied van opvang blijven voorzien totdat hun gezinshereniging rond is. De zoektocht naar een grotere gezinswoning kan namelijk pas starten nadat het gezin arriveert, wordt ingeschreven in het gemeenteregister en een uitbrieding van het gezinsinkomen wordt toegekend. In het kader van deze problematiek is de projectoproep voor de bouw of renovatie van woningen voor dak- en thuislozen via de gemeenten onvoldoende. ORBIT vzw vraagt dat de Brusselse regering haar gemeenten een minimumaantal nood-, transit- of doorgangswoningen oplegt en een tijdelijke toewijzing uitwerkt voor alleenstaande erkende vluchtelingen die wachten op gezinshereniging.

WOONKWALITEIT. Om de kwaliteit van de Brusselse woonmarkt op te krikken, zal men de middelen van de huisvestingsinspectie verdriedubbelen. Handhaving is echter maar een deel van de oplossing. Minder duidelijk is hoe men huisjesmelkers na vaststelling van misbruik zal opvolgen of begeleiden om de situatie recht te zetten. Indien huiseigenaars dit niet tijdig doen, verwacht we ook dat de Brusselse regering (tijdelijke) huisvesting garandeert voor huurders die dakloos worden nadat ze zélf een kwaliteitscontrole aanvroegen.

SAMENHUIZEN. Een opvallend hiaat is een congruent beleid rond samenhuizen. Ondanks dat deze nieuwe woonvorm aan populariteit wint en in de lijn van stedenbouwkundige verdichting ligt, worden samenhuizers vandaag geconfronteerd met een resem financiële en stedenbouwkundige obstructies. Erkende vluchtelingen en andere kwetsbare huurders met lage inkomens worden hierbij disproportioneel getroffen en dreigen bij samenhuizen meer dan een derde van hun inkomen te verliezen. De nieuwe regering laat de kans liggen om samenhuizen een duidelijk stedenbouwkundig statuut te geven en door afspraken met de betrokken inkomensverstrekkers samenhuizers te vrijwaren van een verlies van inkomen. Ook een Brusselse versie van de Vlaamse 'Melding Tijdelijk Wonen', die huiseigenaars in Vlaanderen al sinds 2016 toelaat om met een vereenvoudigde stedenbouwkundige

procedure erkende vluchtelingen in hun eigen gezinswoning op te vangen, ontbreekt volledig.

GROTE SOCIALE WONINGEN. Voor een gewest dat de afgelopen tijd maar 100 sociale woningen per jaar bouwde, is de belofte van 15.000 bijkomende sociale woningen een krachtige ommezwaai in het Brusselse woonbeleid. Brussel wil zo het aandeel sociale huisvesting op haar woonmarkt bijna verdubbelen van 8% naar 15%. Toch, zelfs met deze ambitieuze doelstellingen zal men maar een derde van de 43.000 gezinnen op de wachtlijst kunnen huisvesten en blijft het aandeel sociale woningen lager dan in onze buurlanden Nederland (30%) en Frankrijk (16%). ORBIT vzw verwacht dan ook dat men alles op alles zet om deze hoge beloften in te willigen. Wat echter ontbreekt, is aandacht voor grote gezinnen. Sinds de gezinshereniging bij erkende vluchtelingen oploopt, merkt ORBIT vzw dat er voor zeer grote gezinnen (van vier of meer kinderen) amper aanbod is op de sociale huisvestingsmarkt. We verwachten dan ook dat men in elke Brusselse gemeente een minimumaandeel uitzonderlijk grote sociale woningen voorziet.

HAALBAARHEIDSONDERZOEK? Binnen de private huurmarkt lezen we een aantal nodige progressieve correcties waarvoor ORBIT vzw al enkel jaren vragende partij is. Zo belooft men bij langdurige leegstand vaker gebruiken maken van het openbaar beheerrecht om deze panden tijdelijk een sociale invulling te geven. Veruit de meest vernieuwende beloften zijn de aanmaak van een gewestelijke huurwaarborgfonds, een huurbemiddelingsmechanisme o.b.v. een referentietabel voor huurprijzen, en de mogelijkheid om geconventioneerd te verhuren. Echter, men lijkt zich tegelijkertijd in te dekken door de implementatie van (al?) deze maatregelen afhankelijk te maken van een voorafgaand haalbaarheidsonderzoek. ORBIT vzw hoopt dat men na vijf jaar hypothetische denkoefeningen de hete aardappel niet simpelweg doorschuift naar de volgende legislatuur.

Conclusie?

Het valt niet te ontkennen dat de nieuwe Brusselse regeringsploeg oog heeft voor de wooncrisis bij onze kwetsbare medeburgers. ORBIT vzw hoopt enerzijds dat deze nieuwe coalitie haar hoge beloften waarmaakt en dat men alsnog bovengenoemde hiaten invult. Anderzijds verwachten we ook dat het Brusselse gewest voortrekker wordt van een broodnodige interfederale coordinatie rond de huisvesting van erkende vluchtelingen.

Nils Luyten

ORBITvzw Projectmedewerker 'Woning Gezocht, Buren Gevonden'

nils@orbitvzw.be

T (0032)-(0)2 – 213 0479

GSM (0032)-(0)472- 65 52 45

www.woninggezocht.be

Nieuwsbrief

Email Address

SCHRIJF JE IN

Verenigde Protestantse Kerk in België Werkgroep Migranten

drukt & geeft uit halewijn NV

Vlaanderen verbeelding werkt

Copyright © 2022 · Orbit vzw · Orbit website · Disclaimer